

Türkiye’de Kadınlarla Birlikte Çalışan Kurum ve Kuruluşların Sosyal Etki ve Ortak Ölçümleme Pratikleri

YAZARLAR

Dr. Ayşe Seda Müftügil Yalçın, *KUSIF Doktora Sonrası
Araştırma Görevlisi*

Duygu Güner, *KUSIF Bağılantılı Araştırmacı*

EDİTÖR

Damla Kellecioğlu

KUSIF YAYINLARI

Haziran 2016, No: 4

ISBN: 978-605-9389-02-0

MYRA

TASARIM DANIŞMANI

Rauf Kösemen

YAYIN KİMLİĞİ TASARIMI

Tuba Mücella Kiper

SAYFA UYGULAMA

Serhan Baykara

KOORDİNASYON

Damla Ezer

BASKI

İmak Ofset

Merkez Mah. Atatürk Cad. Göl Sok. No: 1

Yenibosna-İSTANBUL

Tel: 0212 656 49 97 Fax: 0212 656 29 26

www.imakofset.com.tr

Koç Üniversitesi Sosyal Etki Forumu

Koç Üniversitesi

Rumelifeneri Yolu 34450 Sarıyer, İstanbul

Tel (santral) 0212 338 00 00

kusif@ku.edu.tr

www.kusif.ku.edu.tr

Hollanda Kraliyeti

Bu araştırma Hollanda Başkonsolosluğu Matra Programı ve Koç Üniversitesi Sosyal Etki Forumu (KUSIF) tarafından desteklenen Hedef Kitleli Kadın Olan STK'ların Sosyal Etkisini Artırmak: Ortak Ölçümleme Yaklaşımı Projesi kapsamında yürütülmüştür.

Türkiye’de kadınlarla birlikte çalışan kurum ve kuruluşların sosyal etki ve ortak ölçümlene pratikleri

Anketteki temel amacımız, Türkiye’de kadınlarla çalışan kurum ve kuruluşların sosyal etki ve ortak ölçümlene pratiklerine dair bilgi edinmektir.

KUSIF olarak hazırladığımız ve yürüttüğümüz anketi yapmak istememizdeki en önemli etken, ortak ölçümlene yaklaşımının hedef kitlemiz tarafından ne ölçüde ve nasıl etkin bir şekilde kullanılabilir olacağına anlamak, konuyla ilgili kendimize bir yol haritası çıkartmak istememizdir. Bu doğrultuda anketin amacı kadınlar için sosyal fayda yaratmak isteyen kurum ve kuruluşların yürüttükleri çalışma, etkinlik ve faaliyetlerinin sosyal etki ölçümlene konusunda ne tür çalışmalar yaptıklarını, ortak ihtiyaçlarını ve muhtemel işbirliklerinin nasıl olabileceğini ortaya çıkarmayı anlamaktır.

METODOLOJİ VE VARSAYIMLAR

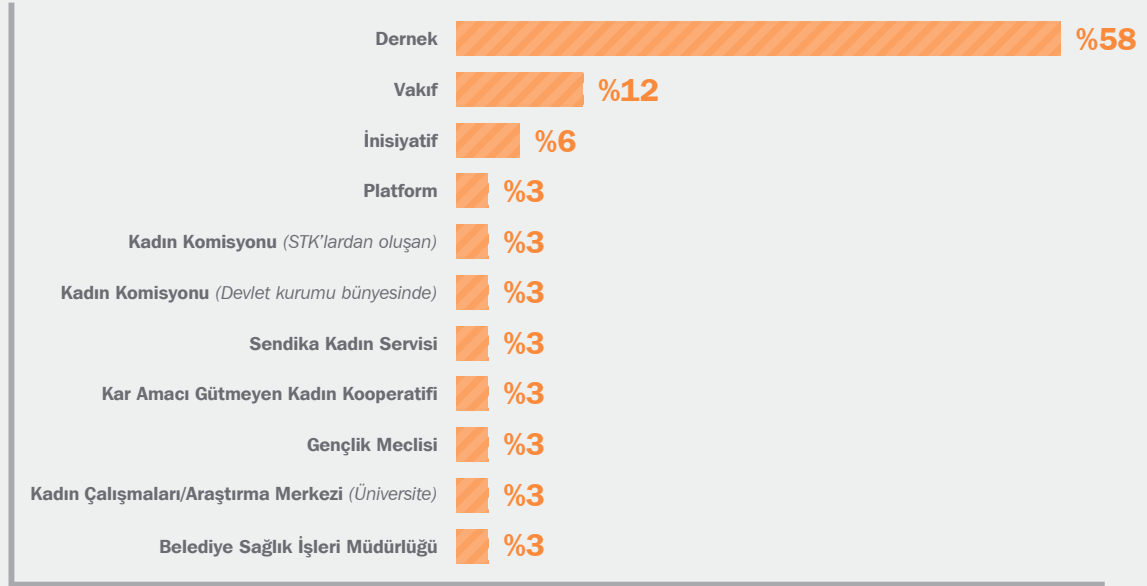
Anketimiz, kadınlarla çalışan 190 kurum ve kuruluşla e-posta üzerinden iletılmıştir. Bu kurumlar, inisiyatif, devlet kurumu, kadın komisyonu, kadın meclisi, dernek, vakıf vb. farklı yapılardan oluşmaktadır. Öte yandan anket, birçok kadın örgütünün üye olduğu e-posta ağlarında da paylaşılmış, yaygınlaştırılması sağlanmıştır. Anket 18 Mart 2016 - 8 Nisan 2016 tarihleri arasında açık kalmış, toplam 66 kişi anketi tıklamış, 43 kişi anket sorularına cevap vermiş ancak 33’ü anketi tamamlamıştır. Bu nedenle 33 anketin analizini yapabilmek mümkün olmuştur. Ankete katılan katılımcılar bu analizde anonim tutulmuştur.

Anketi yanıtlayanlara kadınlarla çalışan kurumlara atılan e-mail vasıtasıyla ulaşılmış, ancak kurumdaki görevi ve yetkisi sorulmamıştır. Bunun nedeni, özellikle dernek ve vakıflarda, kurum içindeki belli bazı pratikleri sormamıza rağmen kurum adına doldurulan anketin yönetimden izin alınarak cevaplanma eğilimidir. Bu durum verilen cevapların samimiyetini azalttığı gibi, pek çok araştırmada karşımıza çıkan, toplumsal açıdan istenir kılacak yönünde cevaplar verme eğilimini açıklayan “sosyal istenirlik” faktörünü de yukarı çekmektedir. Bu riskleri azaltmak adına kişilerin kurum temsiliyeti aranmamış, sorular isim veya pozisyon bilgisi talep edilmeksizin çalışana/gönüllüsü olduğu kuruluş hakkında sorulmuştur.

Bu nedenle anketi yanıtlayanların kurumun aktif gönüllüsü, çalışana veya yöneticisi tarafından doldurulduğu tahmin edilmektedir. Anket soruları, kurumlardan bahsederken, “çalıştığınız/gönüllüsü olduğunuz kuruluş” olarak nitelendirilmiş, anketi yanıtlayanı serbest bırakmıştır. Yani, anketi yanıtlayan X kurumunda profesyonel olarak çalışsa da Y kurumunda gönüllü destek verdiği kurumu dikkate alarak yanıtlanmış olabilir.

Kurumların yapısıyla ilgili soruda olabildiğince geniş bir yelpaze şıklara yerleştirilmiş, sunulan seçeneklerin dışında kalan kadın örgütleri de “Diğer” seçeneği ile

Çalıştığınız/gönüllüsü olduğunuz kuruluşun resmi yapısı hangisine uymaktadır?

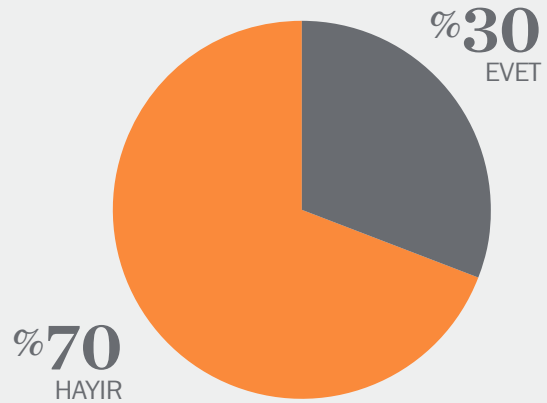

yapısını ifade etmiştir. Anketimizin en başında belirlediğimiz ve ulaşmaya çalıştığımız feminist kolektifler, federasyon, hukuk alanında çalışan sivil toplum kuruluşları ve baroların kadın hakları komisyonları, belediye danışma merkezleri, bakanlıklar, kadın eserleri kütüphanesi veya yayınları yapısında çalışan veya gönüllü olan kişiler anketi yanıtlamamıştır. Anketi yanıtlayanların çalıştığı veya gönüllüsü olduğu kurumların dağılımı aşağıdaki gibi olmuştur.

Yukarıdaki grafikten de anlaşılacağı gibi yanıtların yarısından fazlası dernektir, %10'un altındaki bir dilim de kamu bünyesinde çalışmalar yürütmektedir. Hem bizim belirlediğimiz kriterlerden, hem de ankete katılanların ifadelerinden hareketle Türkiye'de hedef kitlesi kadınlar olan pek çok farklı yapıda kurum ve kuruluş olduğu ortaya çıkmaktadır.

Sosyal etki ölçümlemesi ve ortak ölçümlemenin önemli bir unsuru önceki bölümlerde de belirttiğimiz gibi deneyim aktarımı ve birbirinden öğrenmeyi teşvik etmesidir. Yurtdışında etki ölçümlemenin iyi örneklerine sık rastladığımızdan kurumların ulusal ve uluslararası oluşumlara (komisyon, federasyon, çatı kuruluşlar) üyeliği olup olmadığı sorulmuştur. Bu gibi çatı kuruluşlara üye olan kurumların ortak etki

Çalıştığınız/gönüllüsü olduğunuz kuruluşun üye olduğu ulusal ve uluslararası oluşumlar (komisyon, federasyon, çatı kuruluşlar) var mıdır?

ölçümlemesi konusunda daha fazla çalışma yapmış veya bu alanda işbirliğine daha istekli olabilecekleri varsayımı yapılmıştır. Ancak elde edilen veriler bu varsayımımızı doğrulamamıştır.

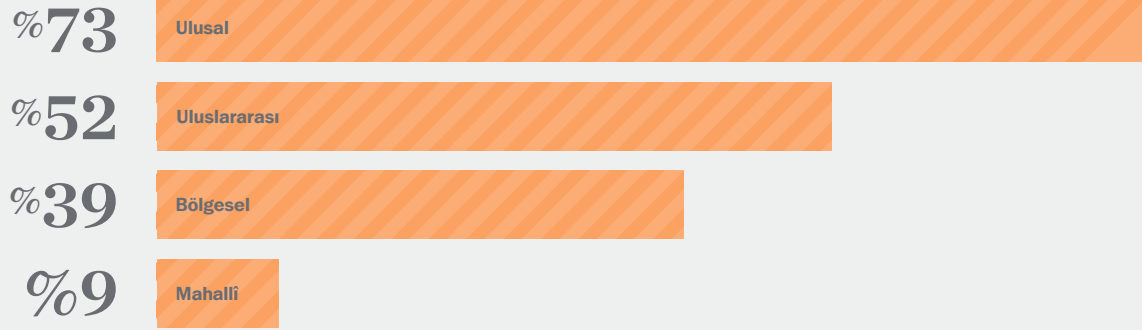
Grafikte görüldüğü gibi anketi yanıtlayanların %70'inin ulusal ve/veya uluslararası üyelikleri bulunmamaktadır. Üyeliği bulunanların yarısından fazlasının ise uluslararası kurum ve kuruluşlarla üyeliği vardır.¹

Ankete katılan kuruluşların %73'ü ulusal, %52'si ise uluslararası çalışmalarda bulunmaktadır. Uluslararası faaliyet gösteren kuruluşların daha kapsamlı raporlama çalışmaları yaptığı fark edilmiştir.

Kuruluşların gelir kaynaklarından en büyüklerini fon/hibe veren uluslararası kurumlar ile üyelik aidatları oluşturmaktadır.

Bu iki önemli gelir kaynağını bireysel bağışçılar ve fon/hibe veren ulusal kurumlar izlemektedir. Bu dağılım KUSIF'in raporlama sürecine sahip sivil toplum kuruluşlarına yaptığı bir önceki anket analizindeki bulgularla birebir örtüşmektedir.² Ortak ölçümlemenin gelişmesi için maddi desteğin önemi anketin ilerleyen sorularına verilen cevaplarda görülmektedir. Bu sonuçlar bizlere uluslararası kurumlar kadar, devletin de desteğini artırması ve bireysel bağışçıların ve üyelerin de bu konuda talepkâr ve destekleyici olması gerektiğini göstermiştir.

Çalıştığımız/gönüllüsü olduğunuz kuruluşun faaliyet gösterdiği ana çalışma alanlarını coğrafi olarak nasıl tanımlarsanız? (Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

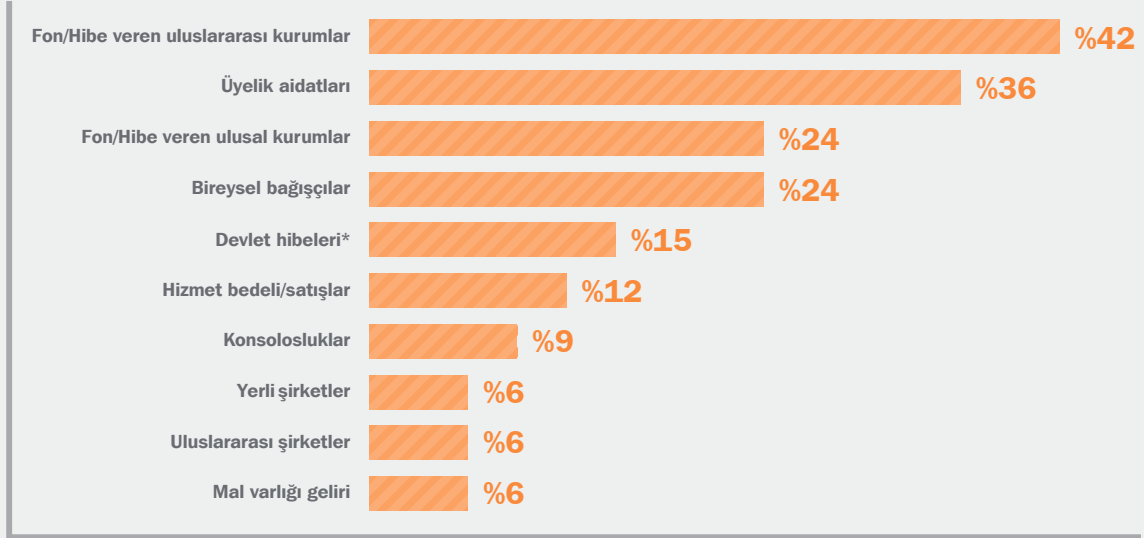
1 Uluslararası: Clinton Global Initiative (CGI), The Consultative Group on Early Childhood Care and Development (CGECCD), Design for All, The European Business Network for Corporate Social Responsibility (CSR Europe), Euro Med Rights, European Movement International, The European Region of the International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA Europe), The International Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Youth and Student Organisation (IGLYO), International Medical Corp.(IMC), European Women's Lobby, Graduate Women International (GWI), Harvard Business School FIELD Program, Harvard University Center on the Developing Child (CDC), International Federation for Human Rights (FIDH), The International Federation of Social Workers (IFSW), International Step by Step Association (ISSA), Industrial Union, MacMillan Center, Transgender Europe, United Nations Economic, Social and

Cultural Organization (UNESCO), United Nations Economic and Social Council (ECOSOC), United Nations Global Compact, United Nations Millennium Development Goals (MDG), University Women of Europe (UWE), Wharton International Volunteer Project, Women's Association of Venture and Equity (WAVE), World Forum Alliance, Yale University Child Study Center.

Ulusal: Ankara Kadın Platformu, Avrupa Kadın Lobisi, Eğitim Sanatı Dostları Derneği, İzmir Kadın Kooperatifleri Koordinasyonu, Kadın Koalisyonu, Kadın Faaliyetleri Koordinasyon Merkezi, Kadın Kurultayı, KAMER, Kayseri Kadın Platformu, Mor Çatı, Orta Anadolu İşadamları Federasyonu, Simurg Türkiye Kadın Kooperatifleri Üst Birliği Kadın Koalisyonu, Sığınaklar Kurultayı.

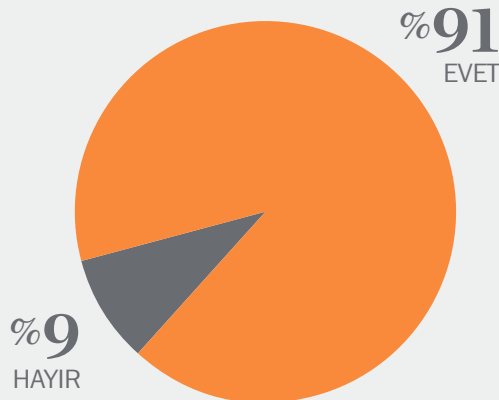
2 Türkiye'de STK'ların Sosyal Etki Ölçümleme Algısı ve Pratiği, KUSIF, 2015.

Çalıştığınız/gönüllüsü olduğunuz kuruluşun bütçesindeki gelir kaynaklarının en büyüklerini aşağıdakilerden hangileri oluşturuyor?

* Devlet, kamu ve belediye yanıtları tek başlık altında toplanmıştır.

Çalıştığınız / gönüllüsü olduğunuz kuruluşun bünyesinde raporlama çalışmaları yapıyor musunuz?

Ankete katılanlar çalışanı/gönüllüsü olduğu kuruluşların %91'inin raporlama çalışması yaptığını belirtmiştir. Anketi yanıtlayanlar arasında raporlama çalışması yapmadığını ifade edenler bu soruyu takip eden dört soruyu cevaplamaksızın, yarattıkları değişimleri ölçümlene konusundaki bilgi, beceri ve yaklaşımları anlamaya yönelik soruya geçmişlerdir.

Raporlama çalışması yaptığını belirten kuruluşların arasında %90'ının proje/faaliyet çıktıları ile ilgili raporlama yaptığı görülmektedir. Aşağıdaki grafikte de görüleceği gibi ankete katılan bireylerin %33'ü, gönüllüsü/çalışanı olduğu kuruluşun yürüttüğü projeler ve faaliyetlerinin sosyal etkisini, %27'si ise kuruluşun yürüttüğü tüm faaliyetleri içine alan bir şekilde kuruluşun sosyal etkisini raporladıklarını ifade etmişlerdir.

Çalıştığınız/gönüllüsü olduğunuz kuruluşun bünyesinde ne tür raporlama çalışmaları yapıyorsunuz?
(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

*Diğer seçeneğini işaretleyenler, kurumların faaliyet raporları hazırladıklarını dile getirmişlerdir. Faaliyet raporları genellikle seçenekler arasında projelerin/faaliyetlerin çıktıkları ile ilgili raporlamanın en yaygın örneğidir.

Coğrafi faaliyet alanına göre incelendiğinde, uluslararası alanda faaliyet gösteren kurumların yarısının kuruluşun yürüttüğü proje ve faaliyetlerin sosyal etkisini, %38'inin ise kuruluşun sosyal etkisini raporladıkları görülmüştür. Bu sonuçlar bizlere etki ölçümleme konusunda raporlama deneyimi olan kurum ve kuruluşların ortak ölçümleme yaklaşımında lider konum alabileceklerini veya deneyimlerini paylaşarak ortak ölçümleme metodu geliştirirken kolaylaştırıcı rolü üstlenebileceklerini göstermiştir.

Uluslararası kurumlardan fon/hibe alan kuruluşlara baktığımızda³, kuruluşların tamamının proje izleme-değerlendirme raporlaması yaptığı, %63'ünün proje ve faaliyetlerin sosyal etkisini ölçtüğü, %43'ünün ise kuruluşun genel sosyal etkisini ölçtüğü belirtilmiştir.

³ Bunların %29'u ulusal kurumlardan, %21'i konsolosluklardan, %14'ü üyelik aidatları ve bireysel bağışlardan, %7'si ise geri kalan kaynaklardan da maddi gelir elde etmektedir. Ancak her biri için ayrı çaprazlama aldığımızda belirgin bir fark görülmemiştir.

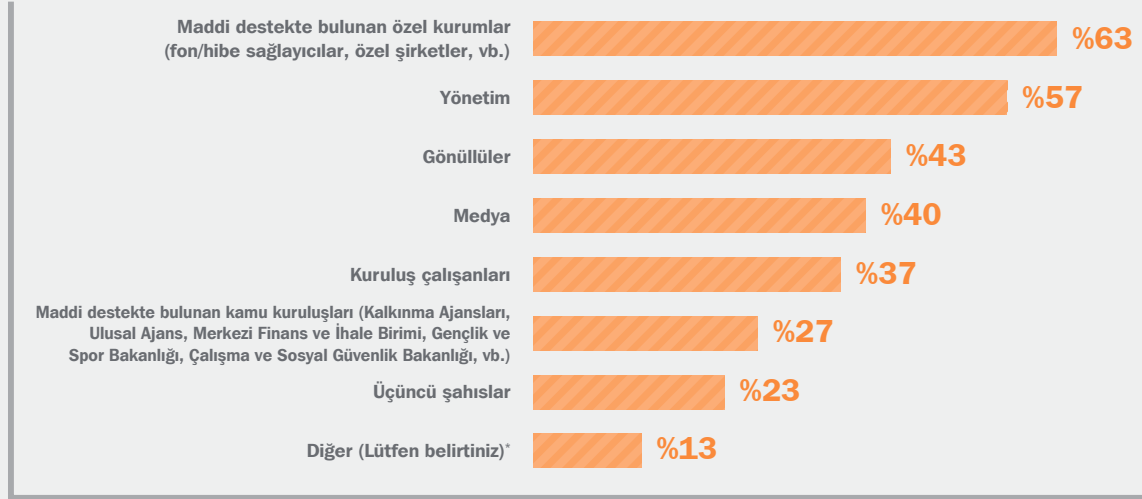
Bizce bunun bir nedeni yukarıdaki varsayımımıza paralel olarak sosyal etki ölçümlemesinin Batı Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'nde yaygın şekilde kullanılıyor olması, fon verenlerin de kendi iç yönetimlerinde hesap verilebilir bir sisteme sahip olması gerekliliğiyle sosyal etki ölçümlemesi yapılmasını talep etmesi olabilir. Diğer yandan pek çok uluslararası kurum, uluslararası anlamda sosyal etkisini anlamak için kendi ölçümleme araçlarını geliştirmiş, sivil toplum kuruluşlarına bu yöntemleri önermiştir.

Kuruluşların raporlarıyla ilgili bir diğer soru da raporların kimlere yönelik hazırlandığı ile ilgilidir. Anketi yanıtlayanlar, raporların en yüksek oranda maddi destekte bulunan özel kurumlara, ikincil olarak yönetime, üçüncü olarak ise gönüllülere yönelik hazırlandığını ifade etmişlerdir. Bu sıralama raporlama süreci olan sivil toplum kurullarıyla yaptığımız bir önceki anketin bulgularıyla örtüşmektedir.⁴ Ancak kadın örgütleri raporlarını hazırlarken kuruluş çalışanlarını daha az önceliklendirmişlerdir.

Bir önceki ankette üçüncü sırayı alan grup, bu ankette beşinci sıradadır. Bunun nedeni, ankete katılan kişilerin çalıştığı/gönüllü olduğu kuruluşların %58'inin dernek olması, az sayıda çalışana sahip olması ve geri kalan önemli bir kısmının da gönüllü görev alınabilecek yapıya sahip olmaları olabilir. Üçüncü ve dördüncü sırada ise kadın örgütleri raporlamalarını aşağıdaki grafikten de anlaşılacağı gibi gönüllüler ve medyaya yönelik hazırlamayı tercih etmektedir.

Çalıştığınız/gönüllüsü olduğunuz kuruluşla raporlarınızı hangi paydaşlara yönelik hazırlıyorsunuz?

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

*Diğer seçeneğini işaretleyenler, kurumların kamuoyuna, üyelerine, diğer kadın sivil toplum kuruluşlarına, bakanlıklara, Birleşmiş Milletler ajanslarına rapor hazırladığını ifade etmiştir.

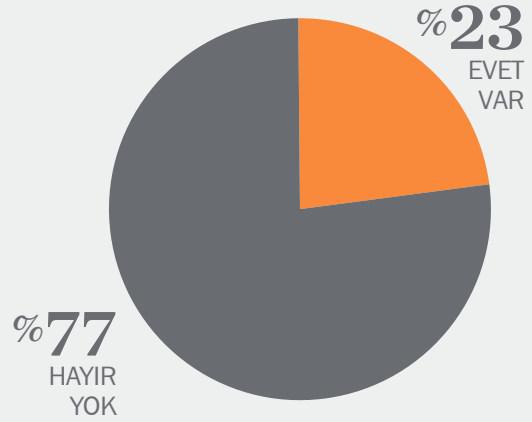
⁴ Türkiye'de STK'ların Sosyal Etki Ölçümleme Algısı ve Pratiği, KUSIF, 2015.

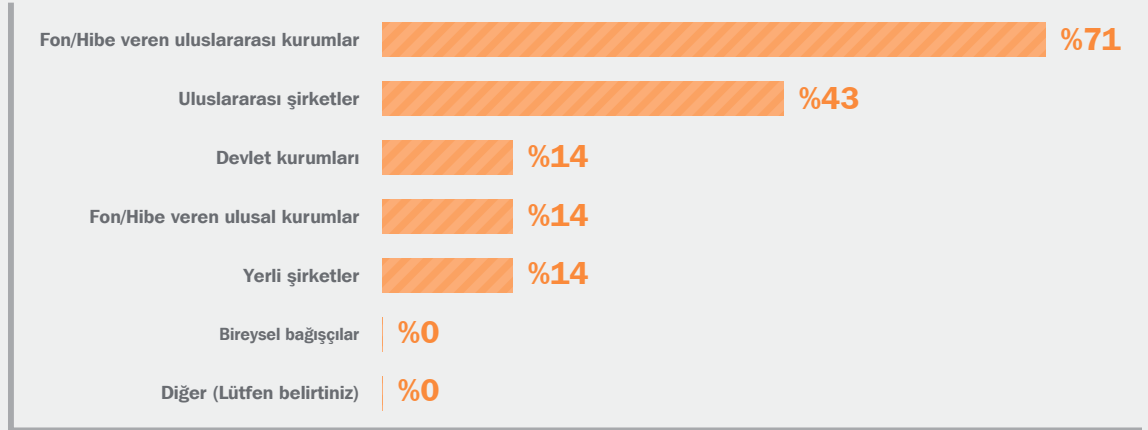
Anketi yanıtlayanlar için sosyal etki ölçümlemesinin tanımı yapıldıktan sonra çalışanı/gönüllüsü olduğu kuruluşlar için izleme-değerlendirme ve/veya sosyal etki ölçümlemesi için bütçe ayıran maddi destekçilerin olup olmadığı sorulmuş ve sadece %23'ünden olumlu yanıt alınmıştır. Olumlu yanıt verenlere bu destekçilerin kimler olduğu bir sonraki soruda sorulmuştur.

Örnekleme daha geniş olan "Türkiye'de STK'ların Sosyal Etki Ölçümleme Algısı ve Pratiği" adlı anketimizde elde edilen bir diğer veri de sivil toplum kuruluşlarının sosyal etki ölçümlemesi yapabilmeleri için bütçe ayıran maddi destekçilerinin başında fon/hibe veren uluslararası kurumların gelmesiydi. Elimizdeki ankette de, her ne kadar sayıca karşılaştırma yapmak için yeterli veri olmasa da, kadınlarla çalışan kuruluşlar için de benzer bir tablo karşımıza çıkmaktadır: Fon/hibe veren uluslararası kurumlar izleme-değerlendirme ve/veya sosyal etki ölçümlemesi çalışmaları için bütçe ayıran maddi destekçilerin başında gelmektedir.

Sosyal Etki Ölçümlemesi: Bir eylem, aktivite, proje ve program sonucu ortaya çıkan değişim ve farklı paydaşlar üzerinde oluşan etkileri ölçümlemeyi amaçlayan bir yöntem olarak tanımlanır. **Çalıştığınız/gönüllüsü olduğunuz kuruluşun izleme-değerlendirme ve/veya sosyal etki ölçümleme çalışmaları için bütçe ayıran maddi destekçiniz var mı?**

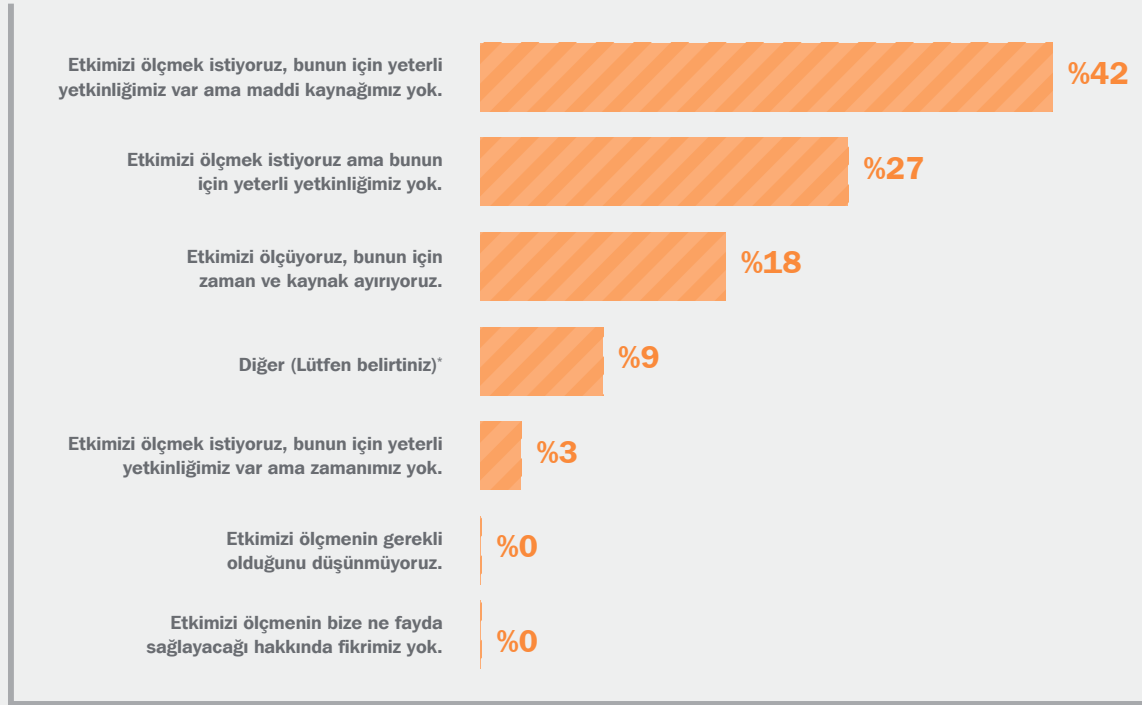
Çalıştığınız/gönüllüsü olduğunuz kuruluşun izleme-değerlendirme ve/veya sosyal etki ölçümleme çalışmaları için bütçe ayıran maddi destekçileri kimlerdir? (Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

Kuruluşların sosyal etki ölçümlemesi ile ilgili yaklaşımlarını anlamak ve aynı zamanda etki ölçümlemesi pratiklerini ve becerilerini ifade etmelerini sağlamak için bir sonraki soru sorulmuş, bu soruyu raporlama çalışması yapsın veya yapmasın, tüm katılımcılar yanıtlamıştır. Buna göre ankete katılanların sadece %18'i etkisini ölçmediğini ve bunun için zaman ve kaynak ayırdığı ifade etmiştir.

Ölçümlemek isteyip de bunu gerçekleştiremediğini dile getirenlerin en önemli eksiği maddi kaynak ve yetkinliktir. Ankete katılan sivil toplum kuruluşu çalışanı/gönüllüsü kişilerin tamamı etki ölçümlemesinden haberdardır ve gerekli olduğu kanısındadır. Etki ölçümlemesi yaptıklarını ifade edenlerin %83'ü projelerin/faaliyetlerin sosyal etkisini raporladığını, %67'si ise kuruluşun sosyal etkisini raporladığını ifade etmiştir.

Çalıştığınız/gönüllüsü olduğunuz kuruluşla yaptığınız çalışmaların, projelerin, faaliyetlerin yarattığı değişimleri ölçüyor musunuz?

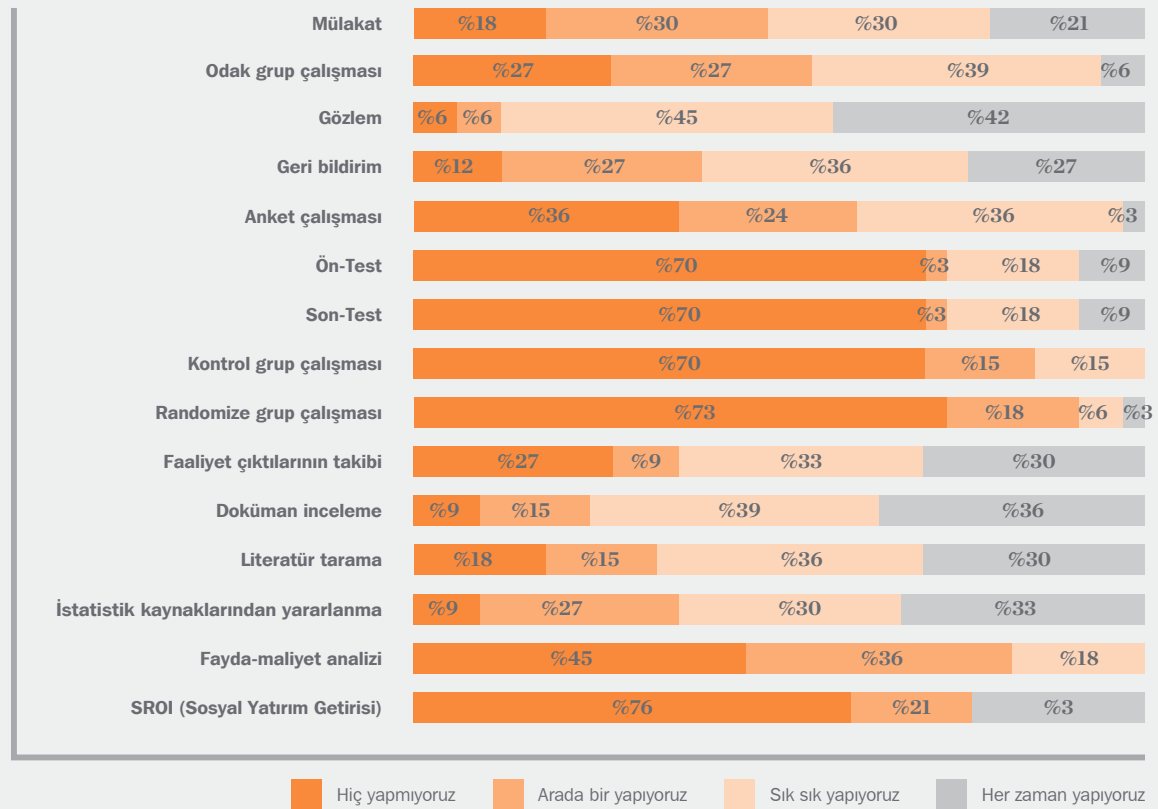

*Diğer seçeneğini işaretleyenler, kurumlarının etkilerinin ölçülebileceği konusunda çekimser kalmıştır veya yapılarının buna uygun olmadığını düşünmektedir.

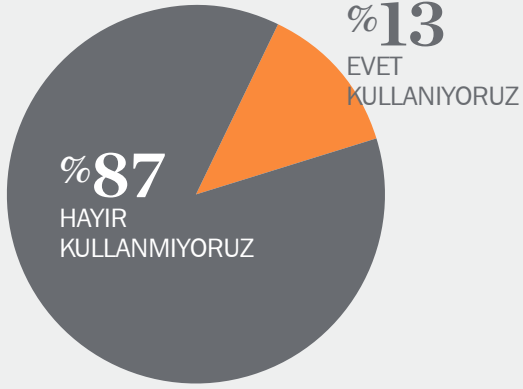
Kuruluşların izleme-değerlendirme ve/veya sosyal etki ölçümleme çalışması yaparken projeler vb. dahil olmak üzere ne tür yöntemler kullandıkları sorulmuştur. Grafikten de anlaşılacağı gibi en çok gözlem ve doküman inceleme, literatür tarama, istatistiki kaynaklardan yararlanma gibi dış kaynaklar kullanılmaktadır. Sonrasında kanıt seviyeleri düşük olan odak grup çalışmaları ve mülakatlar gelmektedir. Faaliyet çıktılarının takibi ise özellikle faaliyet raporlarının hazırlanmasında ve izleme-değerlendirmenin bir parçası olarak sık sık kullanılmaktadır. Zaman, yetkinlik ve çoğu zaman harcama da gerektirecek, kanıt seviyesi görece daha yüksek fayda-maliyet analizinin %36, anketlerin %24 oranında, SROI'nin %21 oranında düzenli olmaksızın yapıldığı dile getirilmiştir.

Kanıt seviyesi çok yüksek, bilimsel geçerliliği olan deneysel yöntemlerden kontrol grup çalışmalarının %15-%20 oranında arada bir de olsa uygulanması ise sevindiricidir. Ancak ne yazık ki, uygulaması görece daha kolay ve daha az maliyetli ön-test, son-test çok az kullanılmaktadır. Anketi dolduranlardan %13'ü ankette sunulan yöntemlerden farklı olarak ses kaydı, video belgeseli, ulusal ölçekte nitel ve nicel veri gibi örnekler paylaşmışlardır, ancak bunları farklı yöntemler olarak kabul etmek mümkün değildir.

Çalıştığınız/gönüllüsü olduğunuz kuruluşla ölçümleme yaparken aşağıdaki yöntemleri hangi sıklıkta uyguladığınızı işaretler misiniz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

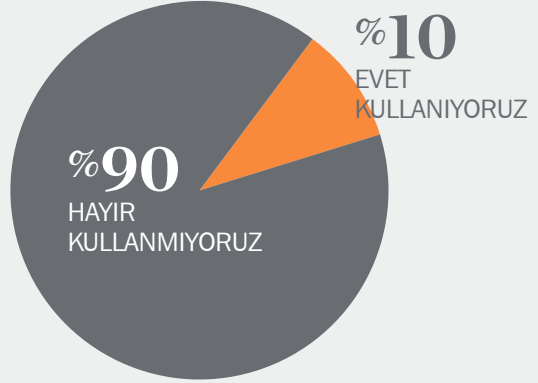

Sosyal etki ölçümlemesi ve/veya izleme-
değerlendirme çalışması yaparken yukarıdaki
yöntemler dışında yöntem kullanıyor musunuz?
Evet ise, lütfen açıklayınız.

Evet, kullanıyoruz diye açıklama yapanların cevapları bir önceki soruda sıralanan metodların tekrarı veya metodların uygulanmasında kullanılan araçlardan oluşmaktadır.

Diğer kadın kurum ve kuruluşlarının yürüttüğü
çalışmalardan, edinmiş oldukları tecrübelerden
faydalanırken belirtilen yöntemlerden başka bir
yöntem kullanıyor musunuz? Evet ise, lütfen açıklayınız.

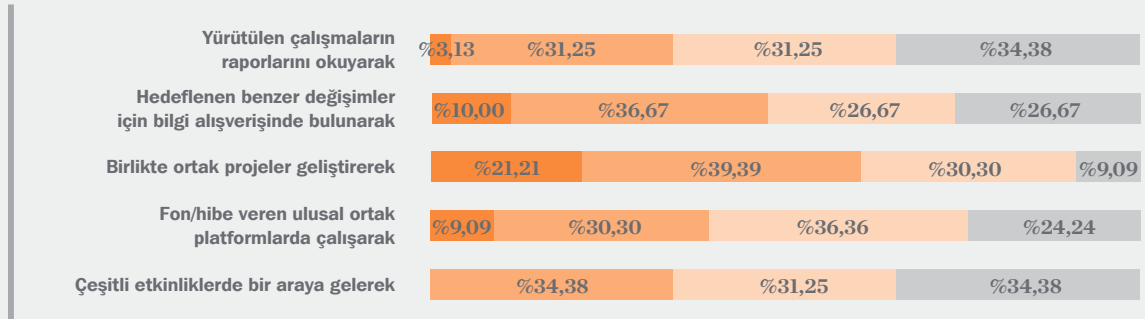
Evet, kullanıyoruz seçeneğini işaretleyenler arasında kadın örgütleri ortak toplantılarda, ziyaretler sırasında ve paylaşım atölyeleri esnasında deneyim paylaşımı yaptıklarını ifade etmişlerdir.

ORTAK ÖLÇÜMLEMEYE DAİR

Ortak ölçümlemenin en önemli unsurunun deneyim paylaşımı olduğunu dikkate alarak sorduğumuz sorulardan biri çalışanı/gönüllüsü oldukları kuruluşların diğer kadın kuruluşlarıyla nasıl ve hangi sıklıkla deneyim paylaşımı yaptıkları ile ilgilidir. Buna göre kuruluşlar en çok birbirlerinin raporlarını okuyarak ve çeşitli etkinliklerde bir araya gelerek deneyim paylaşımında bulunmaktadır. Bununla birlikte daha yoğun bilgi alışverişi gerektiren ortak

platformlarda çalışmak ve benzer hedefleri gerçekleştirmek için bilgi alışverişinde bulunmak yoğunluğu görece az olsa da sıkça faydalandıkları yöntemler arasındadır. Ancak yakın çalışma ve kuruluşların birbirinin güçlü yönlerinden öğrenilebilecekleri çalışmalara en uygun olan ortak projeler geliştirmek ise %21'inin hiç uygulamadığı, buna karşılık %39'unun arada bir, yalnızca %39'unun ise sık sık ve her zaman faydalandığı bir yöntemdir.

Çalıştığınız/gönüllüsü olduğunuz kuruluşla birlikte, diğer kadın kurum ve kuruluşlarının yürüttükleri çalışmalardan, edinmiş oldukları deneyimlerden ne sıklıkla faydalanıyorsunuz?

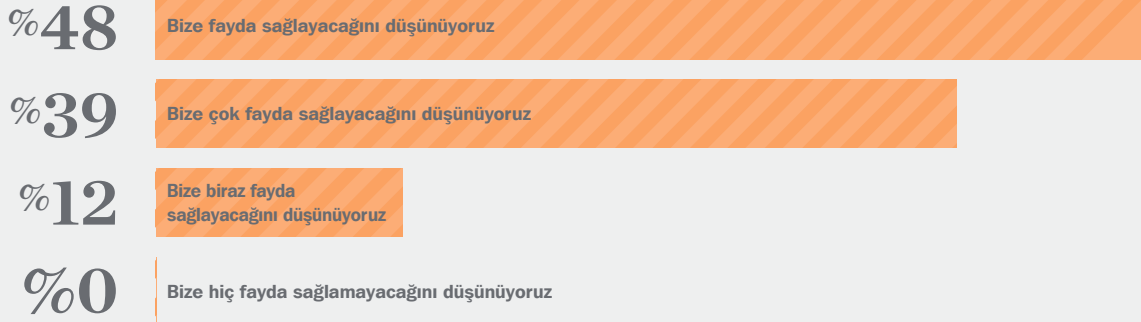

Hiç faydalanmıyoruz Arada bir faydalanıyoruz Sık sık faydalanıyoruz Her zaman faydalanıyoruz

Çalışanı/gönüllüsü olduğu kuruluşun diğer kadın örgütleriyle deneyim paylaşımının biraz fayda sağlayacağını düşünen kişilerin hiçbiri başka bir kuruluşla ortak proje yapmadığını ifade etmiştir. Ayrıca deneyim paylaşımının “biraz fayda sağlayacağı” ifadesini işaretleyenler, anketin önceki sorularında anketin ortalamasına göre çok daha az sıklıkta deneyim paylaştıklarını ifade etmiştir. Bu veriden hareketle, daha

az deneyim paylaşımına sahip olmalarının deneyimlerin fayda sağlayacağına dair görüşlerini olumsuz etkilediği sonucuna varmak mümkündür. Bu varsayımı olumlayan bir diğer karşılaştırma verisi de deneyim paylaşımının “bize çok fayda sağlayacağını düşünüyoruz” yanıtını işaretleyenlerin tamamının ortalamadan daha yüksek oranda deneyim paylaşımı yaptığını ifade etmesidir.

Çalıştığınız/gönüllüsü olduğunuz kuruluş ile diğer kadın kurum ve kuruluşlarının yürüttüğü çalışmaların, edindikleri deneyimlerin size fayda sağlayacağını düşünüyor musunuz?

Ankete katılanlar arasında çalışanı/gönüllüsü olan kurum ve kuruluş arasında ortak ölçümleme yöntemi kullanmanın fayda sağlamayacağını düşünen kimse olmamıştır. Diğer bir deyişle ankete katılanların tamamı ortak ölçümlemenin fayda sağlayacağını düşünmektedir. Bu ortak ölçümlemenin kadın kuruluşları bağlamındaki geleceği ile ilgili umut vaat

edici bir veri olarak değerlendirilebilir. Diğer kadın kurum ve kuruluşlarıyla deneyim paylaşımının çok fayda sağlayacağını düşünenlerin %69'u ortak ölçümlemenin de yine çok fayda sağlayacağını düşünmektedir. Bu oran ortalamasının neredeyse üç katına denk gelmektedir.

Ortak Ölçümleme: Birden fazla kuruluşun kullanabileceği bir ürün olan ortak ölçümleme, sektörün yaratmak istediği ortak değişim ve sonuçları ölçmeye yarayan ve ölçümlemeye ortak bir anlayış geliştirmeyi kapsayan bir süreçtir. Bu yöntemle, kuruluşlar birbirlerinden öğrenme yoluyla karşılıklı katkı sağlayabilir ve kendi bireysel metotlarını oluşturma masraflarından kurtulabilirler. **Çalıştığınız/gönüllüsü olduğunuz kuruluş olarak, kadın kurum ve kuruluşları arasında ortak ölçümleme yöntemi kullanmanın size fayda sağlayacağını düşünüyor musunuz?**

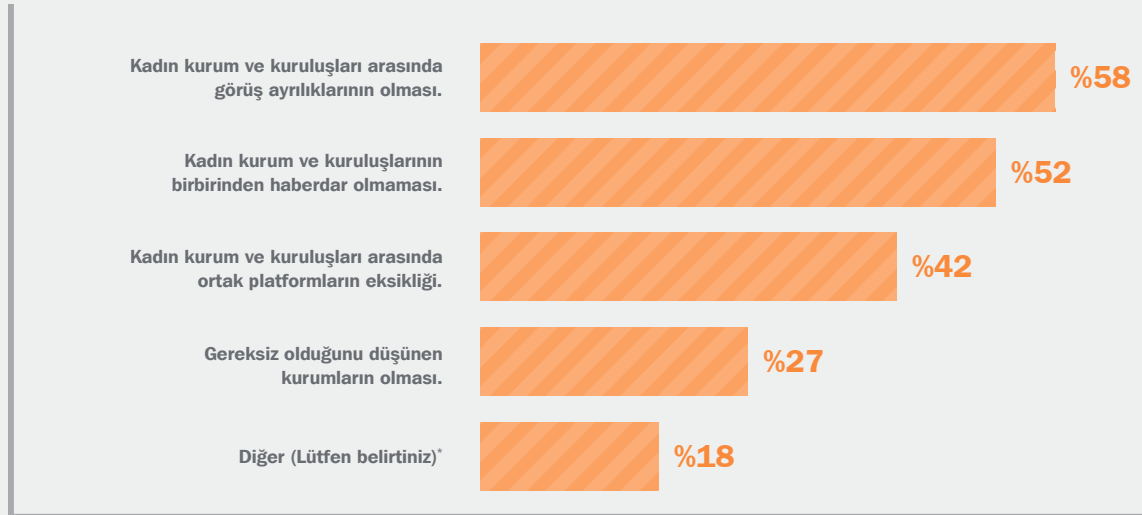
Birlikte çalışmanın faydalarını deneyimlemiş anket katılımcılarının ortak ölçümlemenin sağlayabileceği faydalara ilişkin farkındalığı yüksektir ve bu durum ortak ölçümlemenin gelecekte uygulanmasına dair umut vaat etmektedir. Ancak bunun gerçekleşmesi için potansiyel engellerin de farkında olunmalı ve bu engellerle mücadele etmenin yolları aranmalıdır. Bunun içinse ilk bilmemiz gereken engellerin neler olduğudur.

Ortak ölçümlemenin önündeki engellerin başında %58 ile kadın kurum ve kuruluşları arasındaki görüş ayrılıkları, bunun hemen ardından ise %52 ile kadın kurum ve kuruluşlarının birbirinden haberdar olmaması gelmektedir. Burada birbiriyle tezat oluşturan iki ifade yer aldığı gözlemlenebilir. Birbirini

daha çok tanıyan, birbirinin deneyiminden daha çok faydalanan kurum sayısı arttıkça görüş ayrılıklarının bir engel yaratmayabileceği fark edilebilir. “Görüş ayrılıklarının olması” yanıtını verenlerin deneyim paylaşımı yöntemleri ve sıklıkları karşılaştırıldığında ortalamadan çok farklı yanıtlar vermedikleri gözlenmiştir.

Bir diğer dikkat çekici cevap ise anketi yanıtlayanların %27’sinin bazı kurumların ortak ölçümlemenin gereksiz olduğunu düşünebilecekleri varsayımdır. Oysa ankete yanıt verenlerin hiçbiri ortak ölçümlemenin gereksiz olduğu konusunda görüş beyan etmemiştir. Önyargılı bu tutumun, diğer kurumlarla kurulan ilişkilerin zayıflığından kaynaklanması mümkündür.

Çalıştığınız/gönüllüsü olduğunuz kuruluş için, diğer kadın kurum ve kuruluşları ile sosyal etki ölçümlemesi konusunda ortak çalışmanın önündeki engeller neler olabilir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

*Diğer seçeneğini işaretleyenler dikkate alınması gereken önemli engellerden söz etmiştir. Bunlar zaman, insan ve mali kaynak yetersizliği, ulaşım zorluğu, sivil toplum kuruluşları arasındaki görüş ayrılıkları ve uzlaşma sorunu, koordinasyonu yürütecek muhtemel sekretarya ekliği ile ortak ölçümlemenin bir araçtan çok amaç haline gelmesinden duyulan çekince olarak sıralanmaktadır.

Anketin son sorusunda kadın kurum ve kuruluşlarının ortak ölçümleme yaklaşımından faydalanmalarını sağlamak ve bu yaklaşımı yaygınlaştırabilmek için ne tür çalışmalar yapılabilirdiği açık uçlu olarak sorulmuştur. Cevaplar aşağıdaki başlıklarda derlenmiştir.

Farkındalık ve Eğitim

Kadın örgütlerinin ortak ölçümlemenin faydalarından yararlanabilmeleri için öncelikli olarak bu yöntemin faydalı yanlarını bilmeleri gerekliliğinden bahsedilmiştir. Sık karşılaşılan cevaplardan biri, kurumların izleme ve değerlendirme çalışmalarını küçük ölçeklerde de olsa çalışma pratiklerinin bir parçası haline getirmesinin ve ölçümlemeye öncelik vermesinin önemidir. Ortak ölçümleme metodolojisi ve raporlaması konusunda bilginin artması gerekliliğine sıkça vurgu yapılmış, ortak dilin oluşabilmesi adına eğitim alınması önerilmiştir. Ayrıca uluslararası kaynakların çevirilerinin yapılması da getirilen öneriler arasındadır.

İşbirlikleri

Ortak ölçümlemenin gelişebilmesi için deneyim ve bilgi paylaşım alanlarının artırılması, bunun için ortak platformların kurulmasıyla ortak projelerin yapılmasına sıkça değinilmiştir. Bugüne kadar yapılan birçok ortak çalışma modelinden örnekler verilmiştir. Deneyim paylaşımı için sanal paylaşım alanlarının da artırılabilirdiğinden bahsedilmiştir.

Altı çizilen konulardan biri de ortak çalışmayı yürütecek yapının sekreteryanın üstlenilmesi ve çalışmanın sürdürülebilir olması gerekliliğidir. Bir diğer konu ise görüş ayrılıklarının aşılması meselesidir. Kadın hakları çalışmalarında evrensel değerlerin dikkate alınmaması, kadın çalışmaları içerisinde ataerkil ve muhafazakar yaklaşıma sahip çalışmalar yapan kuruluşların kendi içlerinde gruplaşmaları bahsedilen görüş ayrılıklarına bir örnektir. Bazı yanıtlarda buna çözüm olarak ihtiyaçların ve çözümlerin oluşturulmasında toplumun ilgili tüm taraflarını ayrıştırmadan kapsayan barışçıl bir yaklaşım önerilmiştir. Kurumların sık sık bir araya geleceği çalışmaların bu sorunun giderilmesine katkıda bulunacağına inanılmaktadır.

Konu bazlı çalışan platformlar/ağlar/derneklerin birbiriyle iletişim içinde ortak çalışmalar yürütebileceği, birbirinden kopuk platformların bir araya getirilebilmesinin anlamlı olacağı da vurgulanmıştır. Hak temelli ve savunuculuk çalışmaları yapan kadın örgütlerinin bir araya gelip ortak ölçümlemeye emek vermelerinin gerekli olduğu düşüncesi de yaygındır.

LGBT çalışmaları yapan kurumların kadın örgütleri toplantılarına katılabildiği gibi aktivistlerin de cinsiyet ve cinsel yönelime bakılmaksızın ortak çalışmalara dahil edilmesinin önemli olacağına değinilmiştir.

Kaynak geliştirme

Fon veren kuruluşların ortak ölçümleme konusunda hem insan kaynağı hem de diğer harcamalar için kaynak ayırmaya gönüllü olmalarının gerekli olduğu vurgulanmıştır. Ekonomik desteğin önemli olduğunu anketi yanıtlayan pek çok kişi belirtmiştir.

Teknoloji

Ortak ölçümleme yaklaşımının ilerleyebilmesi için teknolojiden faydalanan sistem önerileri sunulmuştur. Genel olarak kuruluşların yaptığı çalışmaların duyurulduğu, ortak raporlama ve proje çıktılarının girilebileceği çevrimiçi bir sistem geliştirilmesi önerisi getirilmiştir. Bu sistemin derinlikli ölçümler yapılabilmesi için altyapı niteliğinde kullanılabileceği ve şemsiye bir sivil toplum kuruluşu ya da üniversite öncülüğünde geliştirilebileceğinden bahsedilmiştir.

KOÇ ÜNİVERSİTESİ

Koç Üniversitesi Sosyal Etki Forumu, Koç Üniversitesi, Rumeli Feneri Yolu
34450 Sarıyer, İstanbul, TÜRKİYE

T +90 212 338 00 00

www.kusif.ku.edu.tr

